

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Веселена Емилова Делийска на тема-
„Интеграцията на скандинавските страни в ЕС (1972-2016 г.).
Евроскептицизмът и влиянието му върху партийните системи.

от

доц. д-р Васил Пенев

научен консултант на докторската дисертация на Веселена Делийска
(зачислена със заповед РД20-51/05.01.2017, направление 3.3 Политически
науки, шифър 05.11.02)

Дисертационният труд на Веселена Делийска в своята основа, всъщност е посветен на една от хилядолетните оси на българския политически, икономически, духовен и културен живот - отношението на българския народ към онова, което абстрактно в един идеален и духовен смисъл наричаме Европа. Позволявам си, в повече да изразя убедеността си, че дълбинната основа на познанието, което тя ни предлага е една вродена емоция за чувството на общност живееща в своето разнообразие, познание насочено към идеалите за прогрес и надеждата, че то може да ни даде примери за практическо взаимодействие, прилагане и съобразена с нашите реалности употреба на позиции, технологии, натрупан политически и социален опит.

И още тук ще си позволя да дам оценка, че текстът е разработен с едно едновременно остро и дълбоко усещане за политическите реалности, което защитава демократичната гражданска позиция на Веселена Делийска. Казано

с други думи Веселена Делийска проявява загриженост към проблемите на европейската общност, към шансовете България да бъде неин пълноправен член и посочва примера на страните от скандинавската общност.

Дисертацията на Веселена Делийска е представена с цялостен обем от 240 стандартни страници и 10 приложения с общ обем от 42 стандартни страници. Приложенията графично допълват детайлната фактология на текста. Библиографията е с 133 източника и извори на 4 езика и още 108 заглавия от електронни източници. И нека обърнем специално внимание на източниците от които: теоритичните се отнасят до основните идеи на засегнатите проблеми, а политическите и партийни документи съставляват един изключително широк спектър от актове на институциите на четирите държави в региона и ЕС (Дания, Норвегия, Швеция, Финландия). Тези източници както и методологията дават възможност на Веселена Делийска да осъществи едно солидно научно изследване. Съдържанието е построено върху логична структура с увод, три глави, които последователно разглеждат историята и теорията на проблема за интеграцията на скандинавските страни в ЕС, евроскептицизмът и влиянието му върху партийните им системи.

Основателно внимание се обръща на теорията на кливиджите, европрагматизма, неофункционализма и междуправителствения подход. С голяма точност и научна прецизност може да се твърди, че това са основните понятия чрез които да се анализира обекта на изследване, заложен още в темата на работата. Това представлява съдържанието на Първата теоритична глава. На второ място изследването проследява какви са обществените нагласи в скандинавските страни. По нататък структурата обхваща съответно отношението на политическия живот в държавата – трета глава. В тази глава са представени евроскептичните политически партии във всяко една от страните. Цялостната структура на разработката с нейните три основни части

всъщност стриктно следва посоката на поставените в началото цели и задачи на изследването, за да може в края да бъдат направени значимите изводи.

Основните ми аргументи в полза на дисертационната разработка са:

Кандидат докторът работи сериозно и с амбиция, не само съвместно с мен, през последните почти 2 години, но и самостоятелно над 5 години с тази проблематика. Докторантът работи изключително организирано и кооперативно с достатъчно широк кръг специалисти по скандинавистика и политически науки. Самата връзка между регионалистиката на Скандинавия и политическия анализ представлява положителна страна на предложения текст. Тази кооперативност винаги се е изразявала и в съобразяване с мнението на компетентни специалисти. Вероятно единствено наративността на текста ни изглежда като дисонанс с простата и строга логика на изложението, но моето мнение е, че тя е необходима поради не достатъчно високия интерес на българските социални науки, а и на цялото общество към специфичните проблеми на политическия живот в Скандинавия. Именно затова смятам за добро постижение на автора изобилието от информация и детайлното сравнение на елементи от политическия живот на четирите държави- Дания, Норвегия, Швеция и Финландия. Нещо повече постигнат е необходимият баланс в тази информация за изследваните тенденции.

Избраната тема е интересна, все по-актуална и практически-политически значима. Авторът излага тази актуалност и значимост, както в текста така и в подготвения автореферат. Досегашните изследвания на подобна тема са взети в предвид и върху тях стъпват днешните анализи на Веселена Делийска. И тук ще си позволя да обърна внимание на обстоятелството, че все по-често се налага като обичайна практика държавни

глави и правителствени лидери в ЕС да инициират важни промени в различни договори или други актове на Съюза. Подобни инициации могат да се основават и да представляват практиката на аналогични на представеното ни научно изследване.

Темата преполага интердисциплинарен подход, като в нейния контекст присъстват идеи и фрагменти от различни научни дисциплини като политическа история, социология, социална психология, демография, юридически науки, културология, антропология.

Както вече подчертахме подбраната структура на изследването е логична и включва в себе си собствената история на логиката на политическия живот. Напълно основателно четирите държави и техните институции са разгледани както по отделно, така и в тяхната обща регионална значимост и взаимодействие.

Изложението представлява завършена самостоятелна цялост. Текстът е представен чрез точен, правилен, чист и достъпен, но в рамките на научната коректност език.

Разработката е самостоятелна, като в осъществяването ѝ, младата колега Делийска прояви необходимата научна коректност. Тя намира резултат в приносите на работата, които виждам като висока информативност за региона и неговите специфики, за ролята на региона върху цялата европейска политика в ясно очертаване в спецификата в скандинавския политически живот, както и специалното внимание върху съвременния европейски консерватизъм проявен особено в лявата част на политическата скала и базиран върху скепсиса, а не върху догма. Заслуга на работата безспорно е и умението на автора да запази научната дистанция и да не се влияе от идеологически и партийно-политически фактори.

И нека отново подчертаем сериозният анализ води до логични изводи не само за политическата наука, но и за политическата практика. Това е иновативност, която може да носи пряка полза за интерпретациите в политиката. Значимостта и интереса към проблематиката е реализиран и във вече осъществените четири публикации по темата.

Не на последно място бих искал да посоча умението на кандидат докторът по оригинален начин да съвместява и мобилизира множество количествени и качествени методи в политическите изследвания. Бих ограничил препоръките си до нейната бъдеща работа в посока на още по-детайлно изучаване на държавните и партийните институции, както и обществената активност в целия скандинавски регион.

Категоричното ми мнение е, че Веселена Делийска е изграден млад научен изследовател. И в заключение, считам че автора чрез представения дисертационен труд, демонстрира всички качества, за да бъде оценена по достойнство от почитаемото жури и публично да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен **ДОКТОР НА НАУКИТЕ** по научната специалност 05.11.02 Политология.

доц. д-р Васил Пенев
(научен консултант)

София
20.07. 2018